

[Else-Merete Ross.]

Når der nu igen er opstået uro om kartotekerne, er det jo, fordi folk har på fornemelsen og i øvrigt også har eksempler på, at udtalelser, artikler, rejser til østlandene o. s. v. er tilstrækkelig anledning til, at de pågældende indføres i efterretningstjenestens kartoteker. Det opfattes af borgerne som noget ubehageligt og krænkende, som de vil have sat en stopper for.

Det er vi i mit parti enige i. Derfor er spørgsmålet, en måned før det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen fremsatte sit forslag til folketingsbeslutning, blevet rejst af to radikale ministre, den højtærede undervisningsminister og den højtærede fiskeriminister, over for den højtærede justitsminister.

Da det ærede medlem hr. Holmberg stillede spørgsmålet angående denne sag den 29. januar, sagde han, at kartotekerne jo ikke kan volde skade, dersom de borgere, der på grund af en bestemt politisk opfattelse eller af andre årsager er opført i kartotekerne, ikke forfordes f. eks. ved besættelse af stillinger i forskellige statslige eller andre institutioner. Det kan jeg slet ikke være enig i. Det må, som jeg sagde før, af borgerne føles som noget urimeligt og noget næsten uværdigt at blive skrevet op i et kartotek, uden at der foreligger grundlag for at antage, at de har ønsker om at antaste rigets selvstændighed eller den lovlige samfundsorden, og det gør de ikke, fordi en mand f. eks. i 30'erne meldte sig ind i Radikal Ungdom. Men hvorfor skal man så stå i kartotekerne?

Dernæst ved vi jo fra besættelsen, hvordan den tyske værnemagt fik fat i det danske politis hemmelige kartoteker, og hvordan mange borgere blev arresteret, og hvordan endda mange senere blev ført til koncentrationslejre.

Jeg går ud fra som givet, at det er ministrenes opfattelse, at efterretningstjenestens virksomhed under ingen omstændigheder må kunne have den virkning, at landets borgere ikke frit kan udtale sig i skrift og tale om udenrigspolitiske og militære spørgsmål. Det ville jo gøre ytringsfriheden ganske illusorisk, hvis folk risikerede, at deres udtalelser blev samlet og lagt i kartoteksmapper. Retten til frit at tænke, tro og tale er

et af demokratiets vigtigste frihedsgoder. Dette gode må ikke beskæres hverken direkte eller indirekte via kartoteker ved en utilbørlig politisk kortlægning af borgerne.

De oplysninger, der foreligger om uheldige eksempler på tilfælde, hvor urimelig registrering har fundet sted, går jeg ud fra ministeren vil redegøre for i et udvalg. Jeg synes, det er vigtigt, at vi i hvert eneste tilfælde, som har været fremme i pressen, bliver orienteret om den rette sammenhæng. Jeg ved ikke, om der er tale om overdrivelse eller urigtigt referat, men i hvert fald er der i visse kredse af befolkningen skabt utryghed og usikkerhed, som vi alle er interesseret i bliver bragt til ophør.

Lad mig give et par eksempler på, hvad der skulle have fundet sted. Det er fra Holbæk Amts Venstreblad, og jeg beder om tilladelse til at citere:

„En studiekreds i Haderslev samles under Liberalt Oplysningsforbund, drøfter i en serie Gandhis ikke-voldslære. Lederen af LOF opsøges af en lokal politimand, der siger, at han af „sikkerhedsmæssige“ grunde må have navnene på deltagerne.“

Eller et andet eksempel:

„En husmand skriver i et lokalt jysk blad et indlæg mod en hjemmeværnsøvelse, der er gået ud over hans marker“ — og har væltet hans gærde, og han er sur — „Dagen efter møder en kriminalassistent op på det lokale kommunekontor og udbeder sig oplysninger om manden.“ Et tredje eksempel er:

„En bogtrykker, der er i færd med at trykke en Aldrig Mere Krig-tryksag, opsøges af et medlem af Hjemmeværnets Oplysningsudvalg (Odense) og anmodes om at undlade at trykke den fuldt ud lovlige tryksag — samt tilbydes erstatning i form af kontant.“

Som sagt håber jeg, at ministeren vil tage både disse eksempler og andre enkelttilfælde op til belysning i udvalget.

Suden håber jeg, at ministeren vil redegøre for antallet af personer, som kartotekerne indeholder, og orientere om de forhold, der knytter sig til militærets efterretningstjeneste.

Jeg er også interesseret i at få at vide,